

ATHENS
ΑΘΗΝΑ

19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ-19 ΜΑΪΟΥ
APRIL 19TH-MAY 19TH

 Zoumboulakis Galleries

Περιεχόμενα

Περιγραφή

Κείμενο Γιάννη Βαρουφάκη Ελληνικό & Αγγλικό

Κείμενο Σωζήτας Γκουτούνα Ελληνικό & Αγγλικό

Βιογραφικό σημείωμα

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑ Ν' ΑΝΟΙΞΟΥΜΕ ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΚΟΥΤΙΑ!

Ένα συμμετοχικό έργο (project) από τη Δανάη Στράτου και το Vital Space

Μία ευρεία γκάμα ανθρώπων προσκλήθηκε μέσω διαφόρων μέσων κοινωνικής δικτύωσης να συνεισφέρει στο έργο υποβάλλοντας τη μία λέξη που εξέφραζε με τον καλύτερο τρόπο και υπό τις παρούσες συνθήκες στην Ελλάδα και αλλού:

A) αυτό που τους τρομάζει περισσότερο ή τους απειλεί ή B) αυτό που απειλείται περισσότερο ή που θα πρέπει να προστατευτεί.

Οι λέξεις εγκρίθηκαν από την εικαστικό Δανάη Στράτου η οποία επέλεξε 100 από αυτές για να συμπεριληφθούν στο έργο. Από τα έσοδα της έκθεσης το 10% διατέθηκε σε τέσσερις μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε οποιονδήποτε από τους εξής δύο τομείς: A) ο ένας προς υποστήριξη των πιο ευάλωτων ομάδων πολιτών της Αθήνας και B) ο άλλος σχετικά με την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση σε θέματα γύρω από την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον και την ενθάρρυνση ευσυνειδητής περιβαλλοντικής συμπεριφοράς.

Το έργο πήρε τη μορφή εγκατάστασης που περιλαμβάνει 100 μαύρα κουτιά κατασκευασμένα από μαύρο μέταλλο χοντρού φύλλου αλουμινίου. Τα κουτιά εγκαταστάθηκαν γραμμικά στοιχισμένα στο πάτωμα, σε ίση απόσταση το ένα από το άλλο, καλύπτοντας μία περιοχή 100 τετραγωνικών μέτρων τοποθετημένα στο μέσο της γκαλερί.

Το καπάκι κάθε κουτιού ήταν ανοιγμένο και μέσα, μία κεκλιμένη μαύρη οθόνη αποτύπωνε τις λέξεις σε κόκκινα LED's, μία λέξη για κάθε κουτί. Στο πάνω μέρος/στην κορυφή του ανοιγματος κάθε κουτιού, ένας ημιδιαφανής καθρέφτης σε επιφάνεια Plexiglas έδινε την εντύπωση ότι οι οθόνες ήταν βυθισμένες σε μολυσμένο νερό ή σε πετρελαιοκηλίδα. Κάθε λέξη εμφανιζόταν για μερικά δευτερόλεπτα. Μετά εξαφανιζόταν για να ακολουθήσει μια αντίστροφη μέτρηση ή μια καταμέτρηση που θύμιζε το ρυθμό και το στυλ ωρολογιακής βόμβας. Όταν η αντίστροφη μέτρηση και η καταμέτρηση έφθαναν στο αποκορύφωμά τους, εκπέμπτο ο ήχος έκρηξης και η ψηφιακή οθόνη επανεκκινούσε. Οι ήχοι κορναρίσματος, εκρήξεων και καρδιογραφήματος / flat-lines ήταν ειδικά σχεδιασμένα ώστε να ενισχύουν την αίσθηση /εντύπωση του κινδύνου/απειλής και έντασης.

Περιεχόμενα

Description

Text by Yanis Varoufakis Greek & English

Text by Sozita Goudouna Greek & English

Biographical note

IT'S TIME TO OPEN THE BLACK BOXES!

A Vital Space participatory art project by Danae Stratou

A wide range of people was invited through various types of social media to contribute to the project by submitting the one word which best expressed that which under the current situation in Greece and beyond: A) Scares them the most or threatens them? or B) Is mostly threatened or they feel they need to protect it?

The words were endorsed by artis Danae Stratou who chose 100 of them to be included in the work. Of the exhibition's revenues' 10% was contributed to four non-profit organisations that act in either of two fields: A) in support of Athens' most vulnerable residents and B) in raising awareness on issues concerning climate change and encourage environmentally conscious behavior.

The project took the form of an installation consisting of 100 black boxes made of black thick aluminium sheet metal. The boxes were installed aligned linearly on the floor, equidistant to one another, covering an area of 100 m² positioned in the middle of the gallery.

The lid of each box was opened up and inside an inclined black screen depicted the words in red LEDs, one word for each box. On top of each boxes' opening, a translucent mirror surfaced Plexiglas gave the impression that the screens were submerged into polluted water or an oil slick. Each word appeared for a few seconds. Then it disappeared, to be followed by a countdown or a count-up resembling the pace and style of a time bomb. When the countdown & count-up reached their peak the sound of an explosion was emitted and the digital display was reset. The sounds of beeping, explosions and flat-lines were specifically designed so as to enhance the sensation of alarm and tension.

Η Δανάη Στράτου γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε Καλές Τέχνες με ειδίκευση στη Γλυπτική στο Central St. Martins College of Art and Design του Λονδίνου (1983-1988). Από το 2007 διδάσκει στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών (MET) στην Αθήνα.

Η δουλειά της συχνά έχει εκτεθεί σε ατομικές εκθέσεις διεθνώς. Εκπροσώπησε την Ελλάδα στην **48η Biennale της Βενετίας** (1999), ενώ συμμετείχε στο κυρίως πρόγραμμα διοργανώσεων όπως: **1η Biennale της Βαλένθια** (2001), Ισπανία, BIDA 2005, **Bienal Internacional del Deporte en el Arte** (2005), Σεβίλλη, Ισπανία, **5η Διεθνής Biennale Σύγχρονης Τέχνης Gyumri** (2006), Αρμενία και **1η Μπιενάλε της Θεσσαλονίκης** (2007), **Κων/πολη - Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2010** - Έκθεση: *Lives and Works in Istanbul, Τουρκία* (2010), στο Διεθνές Φεστιβάλ της Αδελαιδάς - Έκθεση: **RESTLESS - Adelaide International 2012**, Αυστραλία (2012).

Δημιουργεί μεγάλης κλίμακας εικαστικές εγκαταστάσεις και περιβάλλοντα τόσο σε εξωτερικούς όσο και εσωτερικούς χώρους. Στη δουλειά της την απασχολούν θέματα που έχουν να κάνουν με τη φύση και το περιβάλλον και τη θέση του ανθρώπου μέσα σε αυτά. Για τις εγκαταστάσεις της χρησιμοποιεί στοιχεία της φύσης όπως χρώμα, νερό, κ.ά., καθώς και διάφορες τεχνολογίες όπως φωτογραφία, video και ήχο, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε έργου.

Το 2010 ίδρυσε το μη κερδοσκοπικό οργανισμό **Vital Space**. Το Vital Space είναι μια καλλιτεχνική / διεισθημονική πλατφόρμα που δραστηριοποιείται διεθνώς με σκοπό να προσεγγίσει τα ζωτικά ζητήματα της εποχής μας και να προβάλλει στο ευρύτερο κοινό την καλλιτεχνική οπτική.

Ως ένα από τα τρία μέλη της ομάδας D.A.ST. arteam δημιούργησαν το **Desert Breath** ένα από τα μεγαλύτερα έργα της **Land Art** στον πλανήτη, που καλύπτει **100.000 m³**, στην Αιγυπτιακή Σαχάρα κοντά στην Ερυθρά Θάλασσα, Αίγυπτος, (1997).

DANA STRATOU (short biographical note):

Visual Artist, born in Athens, Greece.

info@danaestratou.com | www.danaestratou.com

STUDIES: BA (Hons) Fine Art - Sculpture, Central St. Martins College of Art and Design, London Institute. London, England. Graduated in 1988. | ACADEMIC POSITION: Since 2007 she is an Adjunct Professor, at the Superior School of Fine Arts in Athens, Greece (Masters of Fine Arts Degree).

Her work has been shown in various solo shows internationally. Danae Stratou has represented Greece in the **48th Venice Biennale** (1999). She also participated in the main programs of: The **1st Valencia Biennale**, Spain (2001); **Bienal Internacional del Deporte en el Arte - BIDA 2005** Seville, Spain (2005); **5th International Biennial of Contemporary Art**, Gyumri, Armenia (2006); **1st Thessaloniki Biennale**, Greece (2007); **Istanbul - Culture Capital of Europe 2010**, International Visual Arts Program (2010); The Adelaide Festival, Exhibition **RESTLESS - Adelaide International 2012**, Australia.

The main body of her work consists of large-scale outdoor and indoor installations. In her work she uses elements of nature, which she incorporates with new technologies, such as video, photography and sound thus creating audiovisual environments | installations. Through her work she aims to invoke the senses and address the inner rhythm of life and being.

In 2010 she initiated and co-founded the non-profit organization **Vital Space**. Vital Space is a global, interdisciplinary, cross-media art platform addressing the pressing issues of our time.

She is one of the 3 partners of **D.A.ST Arteam**, who created **DESERT BREATH**. One of the largest Land Art projects on the planet, covering 100,000 m², located in the eastern Egyptian Sahara bordering the Red Sea. Egypt (1997).

ΩΡΑ ΝΑ ΑΝΟΙΞΟΥΜΕ ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΚΟΥΤΙΑ!

Η επιλεκτική άγνοια είναι απαραίτητη για να ζούμε καλύτερα. Όταν χρησιμοποιώ το κινητό μου, δεν έχω κανένα λόγο να γνωρίζω την λειτουργία των ηλεκτρονικών του. Το μόνο που με ενδιαφέρει όταν καλώ το τηλέφωνο της Δανάης είναι να χτυπά εκείνο κι όχι κάποιο άλλο. Πως επιτυγχάνεται αυτό το μικρό θαύμα της τεχνολογίας δεν με ενδιαφέρει. Πράγματι, εάν επένδουα χρόνο και διανοητική ενέργεια στο να κατανοήσω πλήρως την λειτουργία κάθε συσκευής που χρησιμοποιώ, θα αναγκαζόμουν να αγνοήσω άλλες μορφές γνώσης που με ενδιαφέρουν πολύ περισσότερο.

Σε όρους τεχνολογικούς, μόλις περιέγραψα το κινητό μου ως ένα μαύρο κουτί, δηλαδή μια συσκευή (ή, γενικότερα, ένα «σύστημα») του οποίου την εσωτερική λειτουργία αγνώω πλήρως. Την λειτουργία του την βιώνω, και κατανοώ, απλά ως μία σχέση *εισορών* (π.χ. το ότι πληκτρολόγησα στο κινητό μου τον αριθμό της Δανάης) και *αποτελεσμάτων* (π.χ. το ότι χτύπησε το τηλέφωνο της Δανάης, κι όχι κάποιο άλλο). Υπό αυτήν έννοια, όμως, ακόμα και το μυαλό της Δανάης είναι, από την δική μου σκοπιά, ένα μαύρο κουτί: στον βαθμό που, ακόμα και ο καλύτερος νευρολόγος να ήμουν, δεν υπάρχει καμία πιθανότητα να κατανοήσω τις ηλεκτροχημικές αντιδράσεις εντός του εγκεφάλου της από τις οποίες προέκυψε η ιδέα για αυτή την εγκατάσταση. Κι όπως και με το κινητό μου, ακόμα περισσότερο στην περίπτωση αυτή, δεν με ενδιαφέρει καθόλου να κατανοήσω την εσωτερική «λειτουργία» του συγκεκριμένου «κουτιού» ως μια σειρά από χημικές αντιδράσεις και ηλεκτρικές συνάψεις.

Είμαστε λοιπόν περικυκλωμένοι από μαύρα κουτιά. Πολλά από αυτά καλά κάνουν και είναι μαύρα, αδιαφανή. Μας αρκεί ότι λειτουργούν. Οι συνάνθρωποί μας μάλιστα είναι μαύρα κουτιά τόσο πολύπλοκα που, ακριβώς επειδή είναι «μαύρα», μας δίνουν την υπόστασή μας, μας βοηθούν να είμαστε αυτοί που είμαστε (και, μερικές φορές, εκείνοι που μπορούμε να γίνουμε). Η αδιαφάνεια των μαύρων αυτών κουτιών είναι αναπόσπαστα δεμένη με το μυστήριο του «άλλου», με την ανάγκη να επικοινωνούμε μέσα από την γλώσσα, την τέχνη, την μουσική, καθιστώντας έτσι πιθανή και την ελευθερία της βούλησης, της έκφρασης, της αντίδρασης. Όμως, δεν είναι όλα τα μαύρα κουτιά το ίδιο καλοήθη.

Πέραν των διάφορων συσκευών και των συνανθρώπων μας, υπάρχουν και τα υπερμεγέθη μαύρα κουτά των μεγάλων εταιρειών, των ιδίων των κρατών. Κανείς διευθύνων σύμβουλος μεγάλης εταιρείας δεν μπορεί ποτέ να έχει πλήρη εικόνα της διαδικασίας λήψης των μύριων αποφάσεων που καθορίζουν, από κοινού, την υπόσταση και τις δράσεις της εταιρείας. Πρόεδροι κρατιωτών τραπεζών, από την Wall Street στην Φραγκφούρτη και στην Άπω Ανατολή, δεν κατάλαβαν ποτέ τα περιεχόμενα των CDO που οι τράπεζές τους «κατασκεύαζαν» και συσώρευαν. Ανεβαίνοντας ένα σκαλί ακόμα στην κλίμακα της εξουσίας, πάρτε για παράδειγμα τις ΗΠΑ. Είθισται το Υπουργείο Εξωτερικών, ο Λευκός Οίκος, οι διάφορες επιτροπές στο Κογκρέσο να λειτουργούν με υποτυπώδη μεταξύ τους συντονισμό. Παρόλα αυτά, εν τέλει, διαμορφώνεται μια ακολουθία δράσεων που ο υπόλοιπος κόσμος αντιλαμβάνεται ως την «αμερικανική πολιτική». Δεν είναι τίποτα άλλο από ένα ακόμα παράδειγμα υπερμεγέθους μαύρου κουτιού.

Η διαφορά μεταξύ αυτών των μαύρων κουτιών (CDO, υπερ-εταιρειών, τραπεζών, κυβερνήσεων) και του ταπεινού κινητού μου μπορεί να εκφραστεί με δύο λέξεις: εξουσιαστική ισχύς. Εδώ είναι που, αν και ο όρος «μαύρα κουτιά» είναι καθαρά τεχνικός, κανείς τεχνικός δεν δύναται να κατανοήσει (σε όρους τεχνολογίας) την μορφή αυτή ισχύος που παράγουν τα συγκεκριμένα «μαύρα κουτιά» της κοινωνικής και οικονομικής εξουσίας. Γιατί; Επειδή αυτή η ισχύς δεν θυμίζει σε τίποτα την ισχύ ενός ηλεκτροκινητήρα, την λυσοσασμένη δύναμη του ωκεανού, την βαρύτητα. Πρόκειται για λεπτή έννοια ισχύος η οποία προκύπτει από την δυνατότητα επιλογής των θεμάτων που θα μπουν στην ημερήσια διάταξη μιας συνεδρίας (και εκείνων που δεν θα συζητηθούν καν), καλλιέργειας επιθυμιών που δεν υπήρχαν, ελέγχου της ροής πληροφοριών στο πλαίσιο υφιστάμενων δικτύων κοινωνικής εξουσίας, δημιουργίας νέων δικτύων που διαμορφώνουν τον τρόπο λειτουργίας της κοινωνίας μας.

Το 2008 ο κόσμος όλος έπεσε στην σκοτοδίνη πολλαπλών, εξελισσόμενων, πεισματικών αποτυχιών των διαφόρων δικτύων εξουσίας. Η Ευρώπη απεδείχθη η ήπειρος με τις μικρότερες αντιστάσεις στην καταστροφική μήνη της Κρίσης, με την Ελλάδα στον ρόλο του πιο αδύναμου κρίκου της. Και σαν να μην έφτανε αυτό, χρόνια πριν ζήσουμε αυτές τις εξελίξεις, τουλάχιστον μια δεκαετία πριν, ο πλανήτης είχε ήδη μπει σε μη αναστρέψιμη τροχιά προς την περιβαλλοντολογική υποβάθμιση. Με αυτή την πολυσιχιδή Κρίση να μαίνεται, και δεδομένης της υπερσυγκεντρωμένης εξουσίας, είναι εύκολο να φανταστεί κανείς ότι είμαστε θύματα κάποιας «συνωμοσίας των ισχυρών». Στο μυαλό πολλών έρχονται εικόνες σκοτεινών δωματίων, με βαριά έπιπλα από μαχόγκανι, ομιχλώδη ατμόσφαιρα από καπνό πούρων, και πανούργους άνδρες (ίσως και μια ή δύο γυναίκες) να συνομιτούν για το πως θα κερδίσουν από την Κρίση εις βάρος των αδύναμων και του κοινού συμφέροντος. Προφανώς, τίποτα τέτοιο δεν συμβαίνει. Αν για την ζοφερή σημερινή μας κατάσταση ευθύνεται κάποια συνωμοσία, τότε πρόκειται για μια περίεργη συνωμοσία, καθώς οι «συνωμότες» που την απαρτίζουν δεν γνωρίζουν καν ότι είναι συνωμότες. Στην πραγματικότητα, αυτό που θυμίζει συνωμοσία των ισχυρών δεν είναι παρά η αναδυόμενη ιδιότητα κλειστών δικτύων εξουσίας, των μαύρων κουτιών της κοινωνικής ισχύος.

Τα κουτιά αυτά, αν και παίρνουν πολλές μορφές, μοιάζουν ως προς την ουσία τους: Όταν ένας πολιτικός με κομβική θέση στην κυβέρνηση, ή κάποιος αξιωματούχος υπερεθνικού οργανισμού, προσφέρει σε δημοσιογράφο μια αποκλειστικότητα με αντάλλαγμα την υπόσχεση ότι το δημοσίευμα θα χρωματίσει κάποιο θέμα με συγκεκριμένο τρόπο, ο δημοσιογράφος, χωρίς να το ξέρει, έχει προσκολληθεί στο δίκτυο εξουσίας το οποίο υπηρετεί ή «πηγή». Με αυτό τον τρόπο τα δίκτυα της εξουσίας ελέγχουν την ροή της πληροφόρησης: αποκλείοντας ή προσκολλώντας στους εξωτερικούς κόμβους τους άτομα ανάλογα με την «προσαρμοστικότητα» τους. Έτσι, εξελίσσονται οργανικά, ως εάν τα δίκτυα να είχαν την δική τους «λογική», ωθούμενα από δυναμική την οποία δεν κατανοούν απόλυτα ούτε καν οι άνθρωποι-κλειδιά του δικτύου.

Το κλειδί των δικτύων εξουσίας είναι ο αποκλεισμός και η αδιαφάνεια. Έστω μεγαλο-υπάλληλος που ανακαλύπτει στοιχεία για την τράπεζα στην οποία εργάζεται που, αν γίνουν γνωστά, θα πληγώσουν την εικόνα της τράπεζας. Αν τα διαρρεύσει στον τύπο, τα καταστήσει δημοσίως γνωστά, δεν είναι μόνο ότι κινδυνεύει η θέση της. Είναι και κάτι άλλο: χάνει την δυνατότητα να αποκτήσει η ίδια εξουσία κάνοντας χρήση της ασύμμετρης πληροφόρησης που διαθέτει. Παραδείγματος χάριν, αν ανταλλάξει αυτή την πληροφορία με κάποιο άλλο στέλεχος του χρηματοπιστωτικού συστήματος, τότε η εξουσία και των δύο πολλαπλασιάζεται. Χωρίς να το καταλάβουν, οι δυο τους έχουν δημιουργήσει μια μικρή συνωμοσία, ένα μαύρο κουτί. Πολύ γρήγορα, προχωρούν σε αντίστοιχες «συναλλαγές» πληροφοριών με άλλες ομάδες. Το αποτέλεσμα είναι ένα δίκτυο εξουσίας το οποίο ενσωματώνεται σε προϋπάρχοντα, μεγαλύτερα, δίκτυα. Και το πιο συγκλονιστικό: σχεδόν κανείς τους, ιδίως όσοι βρίσκονται στους «εξωτερικούς» κόμβους των δικτύων, δεν κατανοεί ότι πηγή της εξουσίας (και των εισοδημάτων) τους δεν είναι άλλη από την συμμετοχή σε αυτά τα δίκτυα.

Ιδωμένες ως δίκτυα εξουσίας, ή ως «συνωμοσίες χωρίς συνωμότες», τα διάφορα κατεστημένα που ορίζουν τις τύχες όλων (κράτη, εταιρείες, μέσα ενημέρωσης, τράπεζες, οργανωμένα συμφέροντα κλπ) δεν είναι τίποτα άλλο από μια στοιβάδα μαύρων κουτιών: κανείς δεν κατανοεί την λειτουργία τους, το τι κρύβουν μέσα τους ούτε καν εκείνοι που νομίζουν ότι τα διοικούν. Κι όμως. Αυτά τα μαύρα κουτιά μετατρέπουν ό,τι κάνει ο κάθε άνθρωπος, ο κάθε ένας και η κάθε μία μας, στα κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντολογικά φαινόμενα με τα οποία, κατόπιν, πρέπει να ζήσουμε. Αντίθετα με τα κινητά μας τηλέφωνα, δεν έχουμε επιλογή. Αν θέλουμε να αποκτήσουμε έλεγχο στην ζωή μας, το άνοιγμα των μαύρων κουτιών της εξουσίας, αποτελεί πλέον προαπαιτούμενο για την επιβίωση της αιδούς, των προοπτικών των συνανθρώπων μας, του ίδιου του πλανήτη μας. Για να το πω απλά, έχουμε ξεμεινει από δικαιολογίες: ΗΡΘΕ Η ΩΡΑ ΝΑ ΑΝΟΙΞΟΥΜΕ ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΚΟΥΤΙΑ!

Και πως θα το κάνουμε αυτό; *Αρχικά*, αναγνωρίζοντας ότι σχεδόν όλοι μας αποτελούμε κάποιον κόμβο (διαφορετικής ίσως σημασίας ο κάθε ένας) κάποιου από τα δίκτυα εξουσίας. *Δεύτερον*, κι εδώ έγκειται η ιδιοφυΐα των Wikileaks, μπαίνοντας μέσα στα δίκτυα, όπως ο Θρησάς στον Λαβύρινθο, έτοιμοι να διαταράξουμε την ροή των πληροφοριών, σπέρνοντας τον φόβο (εντός των μαύρων κουτιών της εξουσίας) της ακατάσχετης διαρροής των «μυστικών» πάνω στα οποία οικοδομείται η καταστροφική τους εξουσία. Έχοντας στερηθεί το μονοπώλιο αυτό, τα δυσλειτουργούντα, αδιαφανή δίκτυα εξουσίας, που έχουν μάθει να μην λογοδοτούν σε κανέναν, θα καταρρεύσουν κάτω από ίδιο τους το βάρος. Και τότε η ανθρωπότητα θα κερδίσει μια νέα ευκαιρία να οργανώσει την απόδρασή της από το σημερινό αδιέξοδο. *Τρίτον*, αποφεύγοντας συστηματικά την προσπάθεια δημιουργίας νέων κλειστών δικτύων με τα οποία να υποκαταστήσουμε τα παλαιά.

Το εγχείρημα δύσκολο. Τα υπάρχοντα δίκτυα θα αντιδράσουν βίαια. Θα γίνουν πιο απολυταρχικά, πιο κλειστά, θα κατακερματιστούν υπό τον φόβο της διείσδυσης και των διαρροών. Δεν πειράζει. Στη προσπάθειά τους να μην αφήσουν να ανοιχθούν τα μαύρα κουτιά, να υψώσουν τείχη αυτο-προστασίας των πληροφοριών τους και «ασφάλειας» του κλειστού τους δικτύου, θα αναγκαστούν να αποξενώσουν πολλούς εν δυνάμει νέους «συνεργάτες». Έτσι, θα φθίνει γρήγορα η δυνατότητα τους να αναπαράγονται μονοπωλώντας και συγκεντρώνοντας νέες, σημαντικές πληροφορίες. Αν και αδύνατον να προβλεφθεί το αποτέλεσμα αυτής της τιτανομαχίας, το ζήτημα είναι ότι το μέλλον εξαρτάται από αυτό.

Μια από τις συμβουλές που έδωσε ο Νικόλο Μακιαβέλι στον πρίγκιπα του, ήταν η εξής: «Στα ζητήματα διακυβέρνησης, όταν βλέπεις από μακριά τι κακά ζυμώνονται, μπορείς να τα γιατρέψεις εύκολα. Όμως, όταν σου λείπει αυτή η πληροφόρηση, τους επιτρέπεις να μεγαλώσουν τόσο ώστε να βρεθούν στην κοινή θέα. Τότε δεν υπάρχει θεραπεία.» Πριν πέντε αιώνες, ο Μακιαβάλι είχε την δικαιολογία ότι η συγκέντρωση της πληροφόρησης στα χέρια των ιθυνόντων μπορεί να εξυπηρετήσει το κοινό συμφέρον. Ότι τα μαύρα κουτιά της εξουσίας είναι καλό να μην ανοιχτούν ποτέ από το πόπολο. Όμως, αν η ιστορία των αιώνων που πέρασαν από τότε μας διδάξε κάτι αυτό είναι ότι ακριβώς το αντίθετο ισχύει. Η κρατική υπερ-συγκέντρωση βρήκε την νέμεσή της το 1991, με την κατάρρευση του «υπαρκτού» σοσιαλισμού. Το 2008 κατέρρευσε και το αντίπαλο δέος υπό το βάρος της ύβρεως της ιγουριάς ότι η υπερσυγκέντρωση εξουσίας στα μαύρα κουτιά των τραπεζών και των μεγάλων εταιρειών θα είχε καλύτερη τύχη. Σήμερα, εν μέσω της απαισιοδοξίας που διακατέχει την μετά-το-2008 εποχή, όπως έγραψε ο Slavjo Zizek, «αντιμετωπίζουμε τον αναισχυντο κυνισμό μιας διεθνούς τάξης πραγμάτων οι ιθύνοντες της οποίας απλά φαντάζονται ότι πιστεύουν στις ιδέες της δημοκρατίας, των δικαιωμάτων κλπ. Μέσα από δράσεις όπως εκείνες των διαρροών στα WikiLeaks, η ντροπή (η δική μας ντροπή που ανεχόμαστε αυτή την εξουσία) γίνεται πιο επαίσχυντη μόνο και μόνο επειδή δημοσιοποιείται.»

Η νέα εγκατάσταση της Δανάης Στράτου πάει ένα βήμα πιο μπροστά από την δημοσιοποίηση της ντροπής μας. Μετατρέπει τα μαύρα κουτιά σε αντικείμενα τέχνης που την ίδια στιγμή ενσωματώνουν το άγχος και την ελπίδα, τις παγίδες και την απόδραση, τους απάνθρωπους περιορισμούς και τις ανθρώπινες δυνατότητες, τις αξίες και την απαξίωσή τους. Τα ανοιγμένα κουτιά της λειτουργούν ως υποκίνηση για ανατροπές που στοχεύουν όχι μόνο στην αντιμετώπιση των φόβων και των κατεστημένων αλλά, επί πλέον, στην δημιουργία νέων μορφών συλλογικής εξουσίας και «κοινόχρηστων» ευημερίας

Γιάνης Βαρουφάκης
Seattle
24η Μαρτίου 2012

IT IS TIME TO OPEN THE BLACK BOXES!

Ignorance can, and often is, the price we must pay to live better. I do not need to know how my phone works to benefit from it. All I want is that when I dial Danae's number it is Danae's phone that rings. How the machines involved, both the individual phone and the network, achieve this is neither here nor there. Indeed, if I invested time and mental energy in understanding what exactly goes on in the various devices surrounding me, I would have to do without other types of understanding that I value a great deal more.

In engineering terms, I have just stated that, to me (as to most people), my phone is a black box: a device or system whose inner workings are opaque and whose only function I understand is how it turns *inputs* (e.g. my dialling a certain number) into *outcomes* (Danae's phone ringing). Come to think of it, my wife's mind is also, to my own mind, a black box: even if I were a leading neuroscientist, I would be utterly in the dark on the electro-chemical process that led her to put together this installation. Moreover, possibly because I know it to be an impossible task, I harbour no ambition to uninteresting truly this particular electro-chemical process.

From this perspective, we are surrounded by black boxes. However, not all black boxes are as benign as my phone. Besides phones and humans, companies and states can also be seen as super black boxes. No CEO, let alone a more lowly manager, can ever get the full picture of how each and every decision is reached within his company. Bankers never truly understood the contents of the CDOs and the array of toxic derivatives their banks were churning out (and then hoarding to boot) as if there was no tomorrow. Taking matters onto a higher level, consider the example of the United States. More often than not the State Department, the White House, the relevant Senate Committees operate without much coordination with one another, yet manage to produce policies that the rest of the world recognises as... US 'government' policy.

The difference between these black boxes (CDOs, corporations, banks, government) from my humble phone is encapsulated in a single word: *power*. Not the type of power associated with electricity or the crushing force of the ocean but another, subtler, power: the power to write the agenda, to determine the conversation, to implant desires into our soul, to channel the flow of information along the existing grid of social power, to draw us into the network that determines how our society works and, alas, fails.

In 2008, our world descended in the cauldron of multiple, persistent, spectacular failures of the various power 'networks'. Europe proved the weaker link and, within it, Greece the weakest. However, even before any of that transpired, our planet had entered an irreversible trajectory towards environmental degradation. With this multilayered Crisis upon us (its economic and environmental facets being the main but not only ones), and given the high concentration of power, it is almost tempting to attribute it to some sick conspiracy among the powerful. Images spring to mind of smoke filled rooms, with heavy furniture and cunning men (plus the odd woman) planning how they shall profit at the expense of the common good. These are, of course, delusions. If our sharply diminished circumstances are to be blamed on a conspiracy, then it is one whose conspirators do not even know that they are part of a conspiracy. That which feels to many like a conspiracy of the powerful is the emergent property of closed networks, of the super black boxes of social power.

Super black boxes take many different forms but, in essence, they are similar: Whenever a politician in the know gives a journalist an exclusive in exchange for a particular spin on the goings on, the said journalist is appended, subconsciously, to a network of insiders. Networks of social power thus control the flow of information in a manner that excludes, co-opts and guides its individual members. They evolve organically, as if under their own steam, and guided by a supra-intentional drive that no individuals, not even the President, the CEO, the persons manning the pivotal nodes, can control.

The key to power networks is exclusion, opacity. If some bank's employee comes by inside information that is potentially damaging to the bank, whistle blowing, e.g. leaking it to the press, will immediately dissipate her chance at keeping some 'power' to herself. But, if she exchanges that 'secret' with private information held by some other cog in the machine of finance, then the power of this spontaneously generated pair is multiplied many-fold. This two person *de facto* conspiracy then forms alliances, via further information exchanges, with other such groups. The result is a network of power within other pre-existing networks involving participants who conspire *de facto* without being conscious, conspirators. Fascinatingly, some network members, the ones that are only loosely attached to the network, are utterly oblivious of the network that they reinforce (courtesy of having very few contacts with it).

Conceived of as 'networks of power', as 'conspiracies without conspirators', the powers-that-be with the power to control our lives (the state, corporations, the media, banks, organised pressure groups etc.) are nothing more than a pile of super black boxes: No one understands how they function, not even the individuals at their helm. Yet *they* are the ones that convert *all of our* inputs into social, economic and environmental outcomes. Crucially, unlike our phones (that we may legitimately not give a damn to understand; to open up and inspect their inner workings), opening *these* super-black boxes has now become a prerequisite to the survival of decency, of whole strata of our fellow humans, of our planet even. Put simply, we have run out of excuses. IT IS, therefore, TIME TO OPEN THE BLACK BOXES!

Why now? Why at all? Which boxes should we open? We need to open the black boxes *now* because 2008 was our generation's 1929. Moreover, the past decade has seen the effective brewing of an environmental Armageddon. Unlike my phone that works perfectly, and which I have no cause to open up, our global social economy is broken. And so is our planet's environment. The super black boxes that have been running the show since the 1970s are *kaput*. No longer able to auto-correct, powerless to reproduce conditions for decent living, these super black boxes must either be opened up or they will consume us, and the generations to come, into some dystopic black hole.

How should we do it? *First*, we need to acquire a readiness to recognise that we may very well, each one of us, be a node in the network; an ignorant *de facto* conspirator. *Secondly*, and this is the genius of Wikileaks, if we can get inside the network, like Theseus entering the Labyrinth, and disrupt the information flow; if we can put the fear of uncontrollable information leaking in the mind of as many of its members as possible, then the unaccountable, malfunctioning networks of power will collapse under their own weight and irrelevance. And then humanity will get another chance to organise an escape from its current *cul de sac*. *Thirdly*, by desisting any tendency to substitute old closed networks with new ones.

None of this will be easy. The networks will respond violently, as they are already doing. They will turn more authoritarian, more closed, more fragmented. But this is OK. They will, no doubt, close up and fragment in order to stop the 'break-ins'. They will expend greater effort at hindering the opening of their black boxes. They will become increasingly preoccupied with their own 'security' and monopoly of information, less trusting of common people. However, the more they move in this direction the more seriously they shall deplete their capacity to attract and centralise that which makes them tick: fresh, untainted, plentiful information from people that have not yet been co-opted.

None of this is, of course, new. In his fabled *The Prince*, Niccolo Machiavelli, an early exemplar amongst the advisers to the powers-that-be, advised his Prince never to allow the *popolo* a glimpse of what evils were brewing inside the black boxes of his time. His was, admittedly, a more innocent time when it was still excusable to think that centralised power and information would smoothen humanity's passage to the good society. Tragically, the tide has gone out on such optimism. State-controlled centralisation got its

comeuppance with communism's collapse in 1991, a turn of events that saw the multiplication and reinforcement of the 'other' side's black boxes, with the Crash of 2008 being the natural conclusion of such hubris. Today, amidst the pessimism of our post-2008, to quote Slavjo Zizek, "we face the shameless cynicism of a global order whose agents only imagine that they believe in their ideas of democracy, human rights and so on. Through actions like the WikiLeaks disclosures, the shame our shame for tolerating such power over us is made more shameful by being publicised."

Danae Stratou's new installation goes one step beyond shaming and exposing. It turns the black boxes into art objects that simultaneously encapsulate our angst and hopes, our helplessness and our capacities, our inhuman constraints and human capabilities. Her opened boxes act as a subversive incitement not only to counter our fears and the powers-that-be at once but, additionally, to fashion ideas of new forms of shared power and prosperity.

Yanis Varoufakis
Seattle
24th March 2012

Thus it happens in matters of state; for knowing afar off (which it is only given a prudent man to do) the evils that are brewing, they are easily cured. But when, for want of such knowledge, they are allowed to grow until everyone can recognize them, there is no longer any remedy to be found.
(The Prince, Niccolo Machiavelli [1469-1527])

In 2007, when the Wikileaks servers were about to kick in, Julian Assange put the same thought tactlessly but succinctly: "We're going to fuck them all. We're going to crack the world open and let it flower into something new.»

Κείμενο: Σωζήτα Γκουντούνα

Το κύριο χαρακτηριστικό ενός Μαύρου Κουτιού είναι ότι δεν προσφέρει άμεση πρόσβαση στη δομή ή στη λογική της λειτουργίας του. Ο κύριος όγκος των δεδομένων που διαθέτει φυλάσσεται σε μια εσωτερική κατάσταση, μακριά από ευχερείς έρευνες. Το αδιαφανές χρώμα του δεν επιτρέπει στον παρατηρητή να δει τους εσωτερικούς μηχανισμούς και τους κώδικές του. Η έρευνα επικεντρώνεται στο Κουτί που δεν έχει προφανή χαρακτηριστικά και συνεπώς τα μόνα προς εξέταση στοιχεία φυλάσσονται στο εσωτερικό του, σε απόσταση από την άμεση παρατήρηση.

Στον τομέα των νευρωνικών δικτύων και των ευρετικών αλγορίθμων, ο όρος μαύρο κουτί αναφέρεται στη διαρκώς μεταβαλλόμενη υποδιαίρεση του περιβάλλοντος ενός προγράμματος, που επίσης δεν μπορεί να εξεταστεί εύκολα από τους προγραμματιστές. Το μαύρο κουτί μπορεί να θεωρηθεί ως προσομοίωση της ανθρώπινης σκέψης, της συνειδησης ή του ψυχισμού. Σε αυτή την περίπτωση, πώς θα μπορούσε κάποιος να εξετάσει τους τρόπους και τις μεθόδους με τις οποίες το μαύρο κουτί παρακολουθεί το μεταβαλλόμενο κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον, υπό το φάσμα μιας κοινωνικής κρίσης; Το μαύρο κουτί είναι ένα άψυχο, ακίνητο, στατικό αντικείμενο χωρίς φωνή, ανίκανο να εκφράσει την αντίδρασή του απέναντι σε αυτό το μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Ποιές όμως θα ήταν οι συνέπειες στην περίπτωση που υπήρχε τρόπος να ζωντανέψει το λειτουργικό του σύστημα, στην περίπτωση που διέθετε σφυγμό, σαν οργανισμό μιας κοινωνίας, που ήταν έτοιμος να εκραγεί;

Ο μηχανισμός της έκρηξης θα συνδεόταν με την Απειλή και τον Τρόμο, έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες με το συναίσθημα, το ανέκφραστο και το προγλωσσικό, που όμως, μπορούν επίσης να θεωρηθούν ως κύριοι παράγοντες που επιφέρουν την αλλαγή. Η Απειλή και ο Τρόμος συχνά προκαλούνται από άγνωστα αίτια, σε κάθε περίπτωση πάντως, σιδηίποτε σχετίζεται με τον τρόμο και την απειλή αποτελεί, τουλάχιστον δυναμικά, πηγή συναίσθησης του “Υψηλού.” Ο Τρόμος είναι άλλοτε φανερά και άλλοτε αφανώς η δεσπόζουσα αρχή του “Υψηλού.” Ο Τρόμος και το “Υψηλό” συμβαδίζουν και μάλιστα είναι αχώριστες έννοιες.

Η διαδραστική εγκατάσταση της Δανάης Στράτου διοχετεύει τα Μαύρα κουτιά με αισθητά στοιχεία πάρα την ύλη φύση τους. Στοιχεία που εισχωρούν στο φανταστικό χώρο των κουτιών και τα γεμίζουν με έννοιες, ιδέες και συναισθήματα, ιδεαλιστικά αλλά και ρεαλιστικά. Ένα σύνολο διαφορετικών προσθηκών που αναδύονται και γίνονται αισθητές καθώς εκφράζουν τη γνώμη του κοινού και το συναισθηματικό του εύρος. Εκατό λέξεις, που συνδέονται μέσα απο πολύπλοκους μηχανισμούς, προϊόντα ενός δημόσιου διαλόγου, εκπεφρασμένες ως αναπνοή, καρδιακός παλμός ή κερηκτικός μηχανισμός, απεικονίζουν το κατώφλι από μία πραγματικότητα σε μια άλλη, που δεν έχει βιωθεί ακόμα.

Ο τρόμος θεωρείται ως το αποτέλεσμα μιας μεταβατικής στιγμής, ενώ το μαύρο κουτί καταγράφει τη στιγμή που ταλαντεύεται μεταξύ δύο επιπέδων, του παρελθόντος και του μέλλοντός μας, και μπορεί να προσδιορίσει τα γεγονότα της προσωπικής και κοινωνικής μας ζωής. Ακριβώς όπως η συσκευή καταγραφής ήχου στην καμπίνα του πιλότου ενός αεροπλάνου ή ελικοπτέρου, που καταγράφει τις συνομιλίες των πιλότων κατά τη διάρκεια της πτήσης ώστε εάν κάτι πάει στραβά, οι ερευνητές να μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα στοιχεία του μαύρου κουτιού προκειμένου να προσδιορίσουν τι συνέβη. (Διενεργώντας έρευνα για τα αίτια της πτώσης ενός αεροπλάνου, όπου το αεροπλάνο έχει γίνει συντρίμμα).

Και αν ήταν κάποιος να καθορίσει τι συνέβη βλέποντας τα συντρίμια, η διαδικασία της σύνθεσης από τις λειτουργίες των μαύρων κουτιών θα εντοπιζόταν με τη μορφή ενός παιχνιδιού λέξεων. Λέξεων που θα έπρεπε να προστατευθούν ή λέξεων που θα αποτελούσαν δημόσιο κίνδυνο, μια σύνθεση παλλόμενων άυλων λέξεων, των οποίων η σημασία αμφισβητείται από την κοινοτοπία της επικαιρότητας ή υποστηρίζεται από την ελπίδα για αλλαγή και για ένα άλλο μέλλον. Θάνατος, Συγκατάθεση, Ανεργία, Πόλεμος, Κρίση, CDS, αλλά επίσης Εμπιστοσύνη, Ελευθερία, Ειρήνη, Ανθρωπιά.

Ανοίγοντας το σφραγισμένο μαύρο κουτί παύουμε να εικάζουμε. Τα κουτιά αρχίζουν να ορίζονται πλέον με βάση τη λειτουργία και τις λέξεις-έννοιες τους. Το νόημά τους αποκαλύπτεται και, παρά το σοκ, ο τρόμος που ελάνθανε, τώρα αντιμετωπίζεται. Το λειτουργικό σύστημα, η βαθύτερη δομή, ο μηχανισμός αποκαλύπτονται, και η δυναμική του φόβου και του τρόμου εξισοροποιείται σε σχέση με έννοιες που πρέπει να προστατευθούν. Η απειλή και η προστασία ασφαλιζονται και ταυτόχρονα παγιδεύονται στο Μαύρο Κουτί, ενώ ο ήχος του χρόνου επισημαίνει τη δυνατότητά τους να ενεργοποιήσουν την ελευθερία και την αλλαγή.

IT'S TIME TO OPEN THE BLACK BOXES A PROJECT BY DANAЕ STRATOY (VITAL SPACE PROJECTS)

Text written by Sozita Goudouna

BLACK BOX OPERATOR

The principal characteristic of a *Black Box* is that its inner components or rationale are not available for inspection. The majority of its available datum is held in a inner situation away from facile investigations. Its opaque colour disallows the observer to see its inner workings and codes. The inquiry is focused upon the *Box* that has no immediately apparent characteristics and therefore has only factors for consideration held within itself and hidden from immediate observation. In neural networking and in heuristic algorithms, a *black box* is used to describe the constantly changing subdivision of the program environment that cannot easily be tested by the programmers.

The *black box* can be seen as a simulation of the human mind, consciousness or psyche. In this case, how could someone test the ways and methods, in which a black box monitors the changing social and political environment, in the context of a social crisis. A *black box* is a lifeless, inert, static object without a voice, unable to verbalise its reaction towards this changing environment. But what if there was a way to enliven its operating system, what if it consisted of a pulse rate, as an organism of a society, that might be set up to explode.

The mechanism of explosion would be connected to threat and terror, notions related to emotion, to the unexpressed and the pre-lingual, but that can also be seen as cardinal factors for affecting change. Threat and Terror are often caused by unknown grounds, in all cases, however, anything connected to terror and threat is, at least potentially a source of the feeling of the sublime. Terror, is either more openly or latently the ruling principle of the sublime. Terror and the sublime go together and are even inseparable.

Danae Stratou's interactive installation fills these *Black boxes* with observable elements, despite their immateriality. Elements that enter the imaginary space of the boxes and supply them with notions, concepts and feelings, both idealist and pragmatic. A set of different outputs that emerge and become observable as

they express the public's opinion and emotional expanse. One hundred Words linked in their indeterminacy, created by a public dialogue, expressed as respiration, as a heart beat or as a bomb mechanism, depict a threshold between one reality and another, that is yet to be experienced.

Terror is seen as the outcome of a transitional moment, whereas the *black box* records the moment that oscillates between our two stages, between our past and our future and is able to determine the facts of our personal and social life. Like the audio recording device in the cockpit of an airplane or helicopter, that in aviation records the conversation of the pilots during a flight, so if something goes very wrong, investigators can use the *black box* recording to determine what happened. (By engaging into an inquiry into the cause of a plane crashing, where the plane is caused to become wreckage).

And if someone were to determine what had happened after seen the wreckage, the process of network synthesis from the transfer functions of *black boxes* could be traced in the form of a game of words. Words that have to be protected or Words that threatened the public, a synthesis of pulsating immaterial words, that have their meaning questioned from the banality of current affairs or endorsed by hope for change and for another future. Death, Consent, Unemployment, War, Crisis, CDS, but also Trust, Freedom, Peace, Humanity.

By breaking open the sealed containment of the black box we stop guessing. The boxes start to be defined only in terms of their function and of their word. Their meaning is revealed and despite the shocking effect, the terror that was provoked while hidden, is challenged. The operating system is disclosed, the underlying structure, mechanism, and dynamics of fear and terror balance themselves in relation to notions that have to be protected. Threat and protection are both secured and trapped in the *Black Box*, while the sound of time points to their potential to activate freedom and change.

